

Landsbygdsminister Eskil Erlandsson
Landsbygdsdepartementet
103 33 Stockholm

16 nov 2011

Skrivelse om ett förbud mot obedövad griskastrering

Bakgrund

För ett halvår sedan (28 april 2011) fick du senast en skrivelse från Djurens Rätt om griskastrering. Vi underströk hur viktigt det är att riksdagens vilja om ett förbud mot obedövad griskastrering träder ikraft så snart som möjligt.

Vi lyfte fram alternativet vaccinering mot galtlukt framför kirurgisk kastrering med bedövning och/eller smärtlindring. Det gör vi återigen, eftersom vaccineringen innebär ett avsevärt mindre lidande än den kirurgiska kastreringen som medför smärta och stress och kan ge komplikationer, även då den utförs med bedövning och/eller smärtlindring.

I vår skrivelse fick du frågan om när förbudet mot obedövad griskastrering kommer att genomföras och du svarade bland annat:

”Precis som ni påpekar i ert brev är vaccinering det djurskyddsmässigt bästa alternativet i dagsläget. För mig är det därför viktigt att vi inte skyndar på lagstiftningen så mycket att vaccinering inte är ett reellt alternativ. Det tror jag kan leda till att grisbönderna väljer bedövningsmetoden och väljer att hålla fast vid den. Det tror jag vi kan vara överens om vore olyckligt. Den exakta tidpunkten för att genomföra lagstiftningen är därför inte klar idag, utan det får jag återkomma till.”

Det har nu gått närmare ett halvår sedan du svarade att du får återkomma till frågan om den exakta tidpunkten. Vi saknar och efterfrågar fortfarande landsbygdsministerns besked om när ett förbud mot obedövad griskastrering ska genomföras.

På sistone har det av flera aktörer förts fram både information om ny kunskap och bedömningar i denna aktuella fråga och vi vill påminna om följande:

Jordbruksverket vill se ett förbud mot obedövad kastrering

Jordbruksverket skriver i sin senaste rapport om griskastrering, ”Redovisning av uppdrag om kastrering av smågrisar”, 2011-10-20 (Jordbruksverkets dnr 31-10502/11) att de anser att ett förbud mot obedövad kastrering inom några år är en nödvändig åtgärd. De anser att tiden för ikraftträdande av ett förbud bör avgöras efter en slutlig analys av de praktiska konsekvenserna.

Jordbruksverket om bedövning

Om bedövning i samband med kastrering skriver SJV att ”den bedövningsmetod som väljs måste utvärderas avseende i vilket mått behandlingen i sig orsakar stress och smärta relaterat till den smärtfrihet som kan erhållas vid operationen. Hantering av grisarna innan bedövningen och uppvakning efter allmän anestesi innebär ett stressmoment. Injektion av lokalbedövningsmedel kan medföra en viss smärta. Det råder dock enighet bland forskare att bedövning, rätt utförd, har en tydlig positiv effekt”.

Jordbruksverket om smärtlindring

Smärtlindring kan minska smärta efter ingreppet medan bedövning gör själva ingreppet mindre smärtsamt.

Om smärtlindring vid griskastrering skriver SJV: ”Smärtlindring kan inte jämföras med bedövning i samband med ett operativt ingrepp, men kan utgöra en värdefull komplettering till bedövningen. Smärtlindring kan också minska smärtrelaterade beteenden efter operationen”.

Vidare ur SJV:s rapport: ”För att erhålla smärtlindring under ett kirurgiskt ingrepp konstaterar Läkemedelsverket att behandling med anestetikum (läkemedel för bedövning) krävs.” Det räcker alltså inte med smärtlindring.

Jordbruksverket om vaccinering mot galtlukt

Jordbruksverket menar att ”vaccinering mot galtlukt bör vara ett reellt alternativ för den som vill välja bort den kirurgiska kastreringen. I ett stall med goda hanteringsmöjligheter kan vaccinering vid två tillfällen i slaktsvinsstallet vara mindre stressande för både gris och djurhållare än kirurgisk kastrering av smågrisar. Vaccineringen är dessutom näst intill smärtfri för grisen.”

Grisindustrin väljer smärtlindring

Den svenska grisindustrin själv menar att kastreringsproblemet kan lösas på frivillig väg och att lagstiftning ej behövs. Men hittills har branschen visat svag handlingsförmåga då de istället för att börja använda alternativ som finns idag och som ger ordentlig skillnad för grisen, tagit fasta på att börja använda just smärtlindring. Detta trots att det är väl känt att

smärtlindring inte kan jämföras med eller ersätta bedövning.

I en överenskommelse under våren 2011 kom Sveriges Grisföretagare, LRF, Kött- och Charkföretagen och Svenska Djurhälsovården överens om att införa smärtlindring i samband med kastration.

Kravet på smärtlindring i samband med griskastrering kommer också att införas i den tredjepartscertifiering som är obligatorisk för de grisuppfödare som säljer sina grisar till slakterier som är medlemmar i branschorganisationen Kött och Charkföretagen, vilket i praktiken betyder nästan alla grisuppfödare.

SLU rekommenderar vaccinering mot galtluk

I pressmeddelandet "SLU-forskare föreslår alternativ till kirurgisk kastrering av grisar" från SLU den 27 september 2011, framhålls vaccinering mot galtluk som ett bra alternativ till den kirurgiska kastreringen. Resultaten av forskning på tidig vaccinering mot galtluk har visat sig vara mycket lovande, enligt Margareta Wallgren, en av forskarna bakom en studie om tidig vaccinering mot galtluk, vid avdelningen för Reproduktion, SLU.

Ny avhandling visar på fördelarna med tidig vaccinering

Den 28 oktober försvarade Carl Brunius, SLU, sin avhandling "Early immunocastration of male pigs". I sitt doktorsarbete har Carl Brunius kunnat visa att vaccinet går att ge till grisarna tidigare än vad som hittills har rekommenderats. Vid senare vaccinering finns en viss risk att en del grisar hinner bli köns mogna före det sista (av två) vaccinationstillfället. Dessutom är det fördelaktigt med tidig vaccinering för de djurskötare som ska injicera vaccinet, eftersom det är enklare att hantera yngre än äldre och därmed tyngre grisar.

Enligt Brunius är vaccination ett bättre alternativ än kirurgisk kastrering med smärtlindring och/eller bedövning. "Vaccination är antagligen det mest djurvänliga alternativet av de två, eftersom man varken skär, behandlar eller stressar de små kulingarna, utan behandlar djuren när de är större" säger han i ett pressmeddelande från SLU den 25 oktober 2011.

Dags att agera

Djurens Rätt delar din oro över att branschen väljer bedövningsalternativet, eller ännu värre smärtlindringsalternativet, istället för att helt frångå den kirurgiska kastreringen vilket metoden vaccinering mot galtluk innebär. Branschen har hittills inte visat att de löser frågan på frivillig väg. De tar inte grisarnas situation på tillräckligt stort allvar.

Vi menar att du som minister har ett ansvar att se till att den omedvetna kastreringen får ett slut och att det alternativ som ur djurskyddssynpunkt är det bästa, ersätter den smärtsamma kastreringen. Idag talar mycket för att den metoden är tidig vaccinering mot galtluk.

Än en gång uppmanar Djurens Rätt dig Eskil Erlandsson att ta till dig den kunskap och de bedömningar som på sistone förts fram i den här frågan, samt att med den bakgrunden skyndsamt införa ett förbud mot oöved kirurgisk kastrering. För grisarnas skull bör förbudet mot oöved kirurgisk kastrering vara ett första steg mot en avveckling av all rutinmässig kirurgisk kastrering av smågrisar.

Slutligen, nu när vaccineringsmetoden framstår som det djurskyddsmässigt bästa alternativet till kirurgisk kastrering ser vi inte att det finns någon anledning att fortsatt tillåta delegering av bedövningsmedel till lekmän. Det är förändringen i Jordbruksverkets föreskrifter med saknummer D8 och D9 från i februari i år som lämnar öppet för branschen att välja en annan utveckling än den du själv skriver att du vill se, nämligen en övergång till vaccineringsalternativet.

Med vänliga hälsningar,

Linda Björklund
Etolog
Djurens Rätt

Lena Lindström
Etolog
Djurens Rätt